

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:
Lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru docerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.
Pentru monarhie:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.
Pentru România și străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.
Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumerează și la poste și la librării.

În Buouresci

primește abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

O misiune de îndeplinit.

De fiecare bine se leagă și un rău, după-cum se dice, că și răul poate să aibă urmări bune. Vorba e numai, care e covârșitor? Binele ori răul? Educația ce i-se dă încă din fragedă copilărie omului are de scop a-l prepara pentru bine, pentru o viață morală. Legile întocmite de oameni nu au nici ele alt scop decât a împiedeca răul, a face să triumfe dreptatea. Omul este însă slab, cu păcate și slăbiciuni, și care cultura, ori-cât ar fi de temeinică, nu le poate stîrpi ca să nu mai fie. De aceea tuturor celor care știu carte și se interesează de propășirea neamului lor, le incumbă o datorie: în cercul în care trăesc și se învîrt zilnic să joace și un rol de educator, să combată slăbiciunile și viciile acolo unde le observă, și mai presus de toate ca prin purtarea lor morală să caute a fi mereu model celor cu învătătură mai puțină, ori fără nici o creștere.

Împregiurarea, că veacuri de-arîndul noi Români am avut o viață năcăjită, am înnotat în împilări și tot felul de suferințe, faptul că am moștenit dela strămoșii noștri o blândă, pe care nici protivnicii noștri n'o tăgăduiesc, frica de legi ori cultura, care tot mai tare străbate în masele poporului nostru, — n'am pute să precisăm care din aceste, — mai sigur e, că toate împreună au contribuit ca noi Români din Ardeal și țările ungueresci să avem o viață morală relativ bună, ear' în comparație cu aceea a Ungurilor, care au puterea și stăpânesc și peste noi, este superioară.

Fideli cronicari ai faptelor ce se petrec în monarchia noastră și în alte țări, înregistrăm zilnic cele-ce se petrec. Și în mijlocul năcazurilor, pe care și cu și trebuie să le suportăm, noi, cei din presă, este o adevărată bucurie, cea mai senină, cea mai mângăitoare, când, comparând viața morală a poporului nostru, constatăm că stăm bine, că nemăsurat de mult sînt mai cu slăbiciuni, mai cu păcate și vicii ceilalți compatrioți ai noștri.

N'avem] — pentru a dovedi aceasta — decât să atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra multelor crime ce se petrec în părțile locuite de Unguri: falsuri, eschrocherii, jafuri, călcări de domiciliu și pe drumul mare, și asasinare de tot felul.

Inseși foile ungueresci, care nu prea au slăbiciunea de a mărturisii păcatele rasei lor, adese-ori se spîrie, și scriu cu adevărată amărăciune despre multele fapte criminale ce se întîmplă

atât de des între Maghiari, până - ce în părțile românesce sînt rare de tot casurile de crimă celebră.

O statistică întocmită în această privință ar da unui criminalist serioase probleme de explicat, și conlucsiunea ce el ar trage, de sigur că ni-ar fi mult în favor nouă, Românilor.

Dar' poate - că s'ar obiecta din partea protivnicilor noștri faptul, că noi nu sîntem atât de mulți, că nu ocupăm atâtea posturi, atâtea demnități ca ei, că prin urmare nu ni-se dau atâtea ocazii de a face rău, nu sîntem atât de mult tentați ca ei.

Și aici li-am pute opune viața publică, desbaterile tribunalelor din România, unde sînt casuri rari crimele cu care în Canaanul ungueresc pare a se fi obișnuit lumea.

Ar fi însă a ne bizui prea mult în moralitatea noastră, ne-am abate mai presus de toate dela adevăr, dacă n'am recunoașce, că sînt și la noi multe de îndreptat, multe de combătut. În primul rînd dragul ce tot mai cu stăruință îi prinde pe unii Români de a petrece în cărmăne, în orgii, care sînt apoi isvorul a o mulțime de fapte condamnabile.

Trebuie deci ca îndată să dăm alarma, îndată și cu stăruință trebuie să combatem răul ce se ivesce, să arătăm în toată golicivnea lor pe aceia, care fie din răsfățare, — buiaci cum se numesc, — fie din alte cauze, se dau la fapte, care aduc rușine neamului lor.

Un astfel de cas, — crimă celebră, — a fost cel dela Rășinari, comună românească veche, cu bun nume și fală pentru Ardeal.

Casul s'a întîmplat mai în primăvară, și dacă-l amintim și acum, o facem pentru-că abia în săptămânile aceste justiția pare a fi pus mîna pe firele care o să ducă la descoperirea criminalilor.

Nu voim să acuzăm, nici să judecăm, de aceea ne vom mărgini numai la un singur lucru: reese din instrucțiunea crimei, că o femeie frumoasă a putut să determine pe mai mulți săteni a petrece în cărmăne, că patimile, gelosia și dorul de răsunare a cuprins pe femeile care vedeau cum frumoasa cărmărească le seduce bărbații, că pentru a trăi bine și a se îmbrăca frumos și „domnesce“, cărmărească s'a dat la fapte reprobate de morala publică, că a atras astfel asupra-i hula satului, că într'o noapte a fost găsită moartă, că se credea fi cădută victimă a gelosiei ce a deșteptat, că — mai presus de toate și ceea-ce mai ales voim să accentuăm — în afacere a fost implicat

și agentul ordinii și moralei publice, directorul poliției de acolo, adică nevasta lui, bănuțită că ea ar fi comisă crima din răsunare.

Justiția va descoperi de sigur și va pedepsi pe vinovați.

Cert însă este și acum un lucru: că într'o comună înfloritoare ca Rășinari a putut să se întîmple un fapt, care pe lumea bună și morală de acolo, pe sătenii cu dragoste pentru comuna lor și mândri de bunul nume, de care s'au bucurat, i-a întristat și indignat adînc, și toți sînt de părere, că numai cărmăna a fost de vină că s'a petrecut asemenea lucru în Rășinari.

Ca ceea-ce s'a petrecut la Rășinari să nu se mai întîmple și aiurea, ca răul să nu se încuibă între Români, ca crimele să nu-și găsească sol în satele românesce, toți aceia, care avem dor și iubire pentru neamul nostru, trebuie să lucrăm umăr la umăr, să facem ceea-ce fac fruntașii din Rășinari: să luptăm din răsunare contra viciului beuturii, să facem poporul nostru să fugă cu scîrbă de birturi și să-și caute alte plăceri, senine, moralisătoare.

Nu mai așa vom pute propăși, vom pute să ne împotrivim reilor ce ne vin din alte părți.

Ce misiune ar pute fi mai frumoasă pentru cărturarii români, și îndeosebi pentru proeți și învățători? . . .

DI Alexandru Mocsonyi — conducătorul Românilor ardeleni și ungueni.
Diarul bucureștean oficios „Naționalul“, organul dlui Lascar Catargiu, care până acum a observat o atitudine cam rezervată în privința „afacerii Babeș“, deodată ca din senin publică între „Informațiunile“ (nrul 78 din 14/26 Sept. a. c.) următoarele:

„In cercurile române din Transilvania se da ca sigură retragerea dlui V. Babeș din capul comitetului partidului național-român și ridicarea în locul sau a dlui Mocsonyi.“

„Naționalul“ dănd această știre cu toată pozitivitatea, trebuie că o are din acele „cercuri române din Transilvania“, cu care a susținut și susține legături

„In cercurile române din Transilvania“, pe care le cunoașcem noi, nu se știe absolut nimic despre cele raportate de foaia guvernului bucureștean. Ceea-ce auzim și s'ar pute aduce încâtva în legătură cu „ridicarea“ dlui Mocsonyi în capul comitetului partidului național-român este că d-aș tipărește tocmă acum sub privegherea părintelui Metropolit Miron Român în tipografia de sub stăpînire a Înaltpreasfinției Sale o broșură politică, care poate vrea să pregătească „cercurile române din Transilvania“ pentru această „ridicare“.

O întrunire „patriotică“. „Pester Lloyd“ primește din Cehul-Silvaniei știri telegrafice, că la 24 l. c. n. a sosit acolo deputatul Ambrus Neményi (până nu demult Abraham Neumann), ca să deeseamă „alegătorilor“ sei despre isprăvile ce a făcut în parlament. Guvernamentalului i-se spune, că alegătorii întruniri la darea de seamă a jupânului Neményi au fost „numeroși“, va să dică tradus în limba nediplomatică: foarte puțini. Mai departe se dice, că alegătorii au ascultat cu mari aplause expunerile Ovreului guvernamental. Aceasta mai ales o credem, după-ce aceeași telegramă ne împărtășește, că în numele cercului electoral folsgebireul Ladislau Kiss a exprimat deputatului „încredere“ și „aderență“. Se înțelege: solgăbireul și Ovreul, aceste sînt colamelne liberalismului maghiar de astăzi. Cum se nu aplaudăz atunci alegătorii! Mai ales cei din cercul românesc al Cehului-Silvaniei! . . .

Maghiarii în Agram. Cetim în „Pester Lloyd“: Conte Eugen Zichy a adresat primarului din Agram, reuniunii de agricultură și comitetului expoziției scrisori, în care anunță sosirea excursionistilor dela Budapesta. Pregătirile pentru primirea oaspeților se fac cu mare zel și sînt spriginite de toți patrioții fără deosebire de partid. Ori-ce demonstrațiune este exclusă. Unul dintre conducătorii partidului starcevician, Folnegovici, a declarat în comitet, că partidul lui este in-voit, ca oaspeții să fie primiți cu dignitate. Demonstrațiuni pro sau contra din partea noastră sînt excluse, dar' una trebuie să o accentuăm pe față: La primirea Dalmatinilor partidul nostru a avut datorința să se expună mai mult. Cu toate aceste toți Croații fără excepțiune au luat parte la serbări. La venirea Maghiarilor lucrul stă altfel. Unii vor vedă într'inșii amici de principii, alții adversari politici. Aici se schimbă situația, de aceea trebuie să accentuăm cu deosebire datorințele noastre ca stăpâni de casă. Sigur nu vor avé loc demonstrațiuni, dacă nu se vor întîmpla demonstrațiuni. Că noi vom sta pasivi, este de sine înțeles, după-cum au stat pasivi și aderenții lui Crnkovich la sosirea Dalmatinilor. Declaram, că nu se va purta nimenea excesiv, dacă nu va fi provocat. Primirea, întîmplată alaltăieri, a și fost pe urmă, conform acestei parole, foarte — calmă.

REVISTA POLITICĂ.
Sibiu, 16 Septembrie st. v.
Maiestatea Sa în Praga.
Alaltăieri a sosit Maiestatea Sa Monarhal în capitala Boemiei, unde a fost întîmpinat cu ovațiuni insuflete de cătră poporațiunea de amîndouă națio-

nalități. Din acest incident serie oficiosul Germaniei „Nordd. Allg. Ztg.“ următoarele: Grație virtuților Sale de monarch, Împăratul este obiectul iubirii și venerațiunii celei mai intime a tuturor popoarelor din monarchie. Ca prețutindenea, Împăratul și în Boemia va fi întîmpinat cu însuflete emulatoare de amîndouă popoarele țării. Prin faptul, că Împăratul s'a hotărît a-și extinde călătoria dela Praga la Reichenberg, se caracterizează mai bine natura excursiunii Monarhalului în Boemia. Este expoziția, este țeara, sînt cele două naționalități, cărora le este destinată grația și bunăvoiața împărătească.

România și tripla alianță.

Sub acest titlu publică „Kreuzzeitung“ dela 25 l. c. n. la loc de frunte un articol, care a atras asupra sa atențiunea generală. Arătînd, că tot mai actuală devine întrebarea: ce poziție va lua tripla alianță față cu România, dacă Rusia ar forța-o să-și permită trecerea prin Dobrogea sau să-și cedeze chiar această provincie? foaia berlineză dice, că tripla alianță neapărat trebuie să se înțeleagă lămurit cu România. Aceasta pe motivul, că dacă tripla alianță nu ar pute sau nu ar voi să garanteze României integritatea teritorului, aceasta ar pute să încheie alianță cu Rusia, căreia astfel i-ar mijloc legătura cu Sârbia și ar pune-o în poziția de a cuprinde monarchia austro-ungară și dela Sud. La sfîrșit articolul dice: „Un punct esențial (al înțelegerii cu România) ar fi, că Maghiarii ar fi forțați să abandoneze apăsarea ilegală și inoportună a Românilor din Ungaria și Transilvania. Căci până când dănuiesc această stare de lucruri, despre consolidarea raporturilor de stat la Dunărea-de-jos nu poate fi vorba. Și tocmai din cauza acestei lipse de înțelegere a guvernului ungueresc este atât de greu pentru imperiul german a intra în legături obligatoare cu țările balcanice.“

Cestiunea Dardanelor.

„Agence de Constantinople“ anunță: Poarta a adresat reprezentanților sei din străinătate o notă circulară în privința cestiune a Dardanelor. Nota amintesc, că flota voluntară rusească de ani de zile circulează între Odessa și Vladivostoc, ear' vasele ei purtînd drapel comercial, au trecut libere prin strîmtoarele Mării-Negre. Întîmplată-se însă căte odată, ca aceste vase să trans-

FOIȚA „TRIBUNEI“

Țigara, Chibritul și Mersi.

— Anecdota populară. —

Doamne, mîi! Au fost la noi
Astăzi nisce marțafoi
Cu căciule lustruite
Și cu cisme smălțuite,
Și-au vorbit, au spus, au spus
Când în jos și când în sus:
Tot cu ciune
Cu tăciune,
Și cu este
Și cu pește
De aducea pe păsărește.

Ear' vorbind în sus și 'n jos
Unul dela spate-a scos
Alb ceva, dar' nu prea mare
De-avea chip de luminare,
'La sucit
'La potrivit
Pe la capăt 'la cătat
Și din ochi 'la măsurat
Și privind prin bățetură
L'ăședă c'un cap în gură.

Ear' cu posna 'n gură-așa
Dă prin sîn a se căta.
Ear' cel'alt atunci pe loc
Dintr'un paiu aprinde foc,
Și pe dată 'l-i întinde.
Cesta posna 'mi-și aprinde
Și-aprîndînd-o, mai apoi
Dice celuilalt: mîerțoi;
Ear' al'alt c'un chip senia
Dice-atunci: pentru puțin.
*
Mult am stat pe gînduri noi
Ce-o fi fost acel mîerțoi?
— „Apoi, haide, să-ți spun eu
Că nu-i lucru-așa de greu,
Că ni-că mîerțoi
Pe la ciocii
Este cum am dice noi:
Fii al naibeii, procopsit;
Ori: să fii afurisit
Și mai căte, mii și mii:
Fii al dracului să fii.
Și cum dicem noi ades:
.
— „Ei! Atunci am înțeles“,

Th. D. Speranță.

Povesti valache.

(„Oláh mesék“.)

Titlul este al lui „Kolozsvár“. Și e poate destul să spunem atîta, pentru ca cetitorii noștri să înțeleagă, că earși e vorba de un articol de sport, ca cel semnalat de noi într'un foileton recent.

Guvernamentalul clujan pretinde a face un studiu istoric. E curioasă însă logica unguerescă. Amabilul nostru confrate începe cu considerațiuni politice, trece la fapte, — unele adevărate, ear' altele scornituri d'ale istoricilor maghiari, — și termină negînd vechimea noastră pe aceste locuri.

Considerațiunile politice sînt deci ceea-ce conduc pe autorul articolului din nr. 212 al foi „Kolozsvár“, ceea-ce rezultă și din conlucsiunile dela sfîrșitul articolului.

Mărturisim atunci, că nu înțelegem, absolut nu înțelegem, cum totuși confratele nostru „luminează o cestiune“ din istoria Românilor (las' că nu Ungurii ar fi chemați să judece asemenea lucruri), că ori-cîtă silință ni-am dat să găsim un dram măcar de sciință, de argumentare sănătoasă în cele patru coloane ale diarului ungueresc, n'am găsit. Șovinismul s'aici a întunecat mîntea autorului, cale de-o postă se vede și aici tendența articolului . . . „ki látszik a lóláb“ (egal cu „Ese cuiul prin sac“) ca să mî servesc d'un proverb arpadian potrivit.

Și fiindcă aci, în foileton, sub linia de hotar între politică și literatură nu avem obi-

ceiul să discutăm cestiuni politice, cerem voce cetitorilor noștri, că totuși trebuie să-i întretinem puțin măcar cu reproducerea din diarul ungueresc a unor cestiuni politice. Aceasta pentru-că să ilustrăm, odată mai mult, cum se scrie la Unguri istoria, căci sub titlul articolului sau foaia unguerescă scrie: „A tör tenelem világításában“ (în lumina istoriei).

„Kolozsvár“ începe prin a spune, că Români sînt împărțiți politicește în două tabere.

„Una“, dice el, „vrea ca Ardealul și celelalte părți până la Tisa locuite de Români dincolo de Peatra-Craiului — dimpreună cu alte multe țeri (care?) să fie ocupate și anexate marelui Daco-Români. Această grupă de oameni își au deja și harta noului lor imperiu. Mai departe nu 'și-a putut însă duce cucerirea (decît să întocmească o hartă a Daco-României).

„A doua grupă voește să alcătuească dualismul ungaro-român, care în politica externă să se apropie de Rusia. Asupra acestui plan tocmai acum se urmează discuția în presa română; nu se știe deci până acum, dacă planul va fi primit ori nu? . . .

„A treia grupă face adevărată politică de tarabă (grajzler-politika) față cu celelalte grupe. Căci nu nîsuesc nici spre nimicirea Ungariei, nici nu denunță tripla alianță, ci — aproape cu o modestie neînțeleasă — dorește numai atîta, ca teritorului locuit de Români să-și deese în Ungaria aceeași situație, de care se bucură Croația. Se mulțumesc cu un Ban (gubernator)

român, cu ministri români, cu un guvernament românesc.“

Cetitorii noștri pot vedă deci felul de judecată al Maghiarilor, își pot face idee în ce chip maltratează scriitorii maghiari biata istorie a veacurilor trecute, când despre lucruri existente, despre fapte ce se petrec ași la lumina zilei, în fața întregii Europe, ei dau și scriu asemenea extravagante informațiuni.

Ca să arete apoi puterea argumentării, a logicei maghiare, ei dic: dar' dacă este așa, dacă Români cer aici pe pămînt ungueresc, unde au fost tolerați, atunci de ce n'am avé și noi dreptul să pretindem să se declare ca pămînt ungueresc acele părți ale Statelor-Unite, unde au emigrat Slovacii din Nordul Ungariei? . . .

Ce amusanți sînt „istoricii“ maghiari! Și acum autorul articolului întră în medias res.

Face o mare descoperire. Ce e mai mult, descoperă un „mare învățat“, „un istoric“, care 'la dat de rușine și pe Rössler și pe Hunfalvy.

Acest om învățat e Moritz Dezray (sîntem curioși înainte de maghiarisarea numelui cum 'la chemat, căci punem rămășag că e din ceata cu diploma a 50 cruceri), membru al reuniunii istorice și de anticități din Hunedoara. Ei, dacă e membru al acestei savante societăți, atunci trebuie să fi făcut lucruri mari.

Fiind om mai nou, deci mai modern, e natural să fie mai progresat, radical chiar!

poarte și soldați și arestanți, din greșeală au fost mai de multe ori reținuți de comandantul Dardanelor. Pentru a evita în viitor astfel de neînțelegeri, Poarta a dat comandantului Dardanelor instrucțiuni formale, ceea-ce a provocat comentarele presei și plângerile despre pretinsa călcare a tratatelor. Circulara comunică apoi conținutul acestor instrucțiuni și adaugă, că nu s'a înțeles nimic nou, ci s'a confirmat numai un obicei vechiu, care se va observa și în viitor. „P. Corr.“ observă că această notă circulară nu este adresată tuturor reprezentanților Turciei în străinătate, ci numai ambasadorilor. În Viena a sosit deja la 24 l. c. și a fost predată ministrului de externe. „H. Corr.“ arată, că noul tratat turco-rus despre cestiunea Dardanelor fără îndoială împuternicește puterile la o interpelație, de cumva vor afla oportunitate și necesar să o facă.

Germania și împrumutul rusesc.

Se telegrafează din Berlin: Poate foile se ocupă cu prevenirea ofiului de externe față cu împrumutul rusesc. Anume este constat, că caselle de bancă Mendelsohn și Warschauer din Berlin numai atunci s'au rezolvat să participe la împrumutul rusesc, când au fost sigure de aprobarea cancelarului imperial Capri vi. Foile adaugă, că peste tot va fi abandonat sistemul de până acum de a combate finanțele rusești și că banca imperială germană va da earși avansuri pe valori rusești. „Nationalzeitung“ dăce, că capitalistii germani s'au ferească de acest împrumut, ear' „Berliner Tageblatt“ regretă, că ofiul de externe a dat permisiunea de a se deschide în Berlin un loc de subscripțiune la acest împrumut.

Turburările din China.

Lui „Times“ i-se telegrafează din Singapur, că revolta din Wutschang este organizată chiar de soldați. Guvernul central nu este în stare să suprime răscola, ear' din ținuturi mai depărtate nu poate trimite trupe, temându-se, că după plecarea acestora se vor răscola și neamurile de acolo. Numai putere armată străină ar pute să primă turburările. Lui „New York Herald“ i-se telegrafează, că în Shanghai situațiunea se agravează. În mai multe ținuturi revolta crește și se lătește. Din acest motiv între Europei este mare agitație. În Shanghai, care încă e în pericol, sânt concentrate vase de răscola străine. Trei vase de răscola au plecat la Wutschang. Din Paris se telegrafează, că însărcinatul de afaceri chinezesc Tohing-Tchang a comunicat ministrului de externe Ribot o telegramă din Peking, după care guvernul chinezesc a luat toate măsurile necesare pentru apărarea Europeanilor și a dat ordin flotei sale de Nord să plece la litoralele turburate. Guvernul chinezesc speră, că Franca va aștepta efectul măsurilor acestora.

Acest nou „savant“ (Hunfalvy, Réthy și Alexits v'aj dus pe copcă!) ne ia de tot radical. Nu ne aduce în aceste țeri decât în veacul al patrusprezecelea, când îi „permite“ și statului român (ași în ființă) să devină embrion.

Apoi pentru a dovedi că nu sântem „Daco-Români“ (asta-i doare pe Unguri) dăce, că sântem, luând de măturie pe Grecul Kinnamos, urmași ai colonilor din Italia, deci nu putem fi și de origine dacică.

Nu se oprește însă la atata. Atunci n'ar fi decât cu un pas înaintea celorlalți savanți de seama lui, ci luând de măturie un alt Grec, Niketas Choniates, afirmă, că sântem urmașii Tracilor și Mysiilor, că ne-am numit blachi nu vlachi. (Până și litera „b“ i-a supărat pe Unguri.)

Par'că vedem cum mănă-poinăne Ungurii o să ne facă de origine pecenegă, Goți ori poate chiar Tataři, dacă cumva nu se vor milostivi a ne da o origine mai nobilă, derivându-ne din Turci.

Autorul articolului arată apoi teoria „furișării“ noastre, în această țeară, a dlui Moritz: teoria e tot cea veche, am venit ca păstori, doar' că autorul acesta modern mai arată, că în vechime, când am cădut sub stăpânire ungurească ne-am numit „Brodnicii“, și spune apoi cu mare ostentațiune, subliniat, că ecce, eată popor cum se cade: Maghiarii, sub a căror stăpânire o nație de opincari și descuți ca Komâni, Blachi ori Brodnicii (cuam vrei!) au putut

Confederația balcanică.

Di Alexandru A. Beldiman publică în „Liberté Roumaine“ câteva indicații interesante asupra originei agitației pentru idea confederației balcanice la noi.

Prințul Grigorie Sturdza a fost, dăce dl Beldiman, cel dintăiu care s'a făcut până și în parlament campionul acestei idei pusă în circulație mai întâiu de presa rusească îndată după tratatul dela Berlin.

În ședința senatului român dela 1/13 Decembrie 1879, prințul Sturdza a rostit un discurs în care și-a expus programul de politică interioară și exterioară. În ce privește situațiunea internațională a României, prințul, după ce afirma, că România a fost emancipată de Ruși, ajungea la conclusia, că dimpreună cu celelalte state liberate de Ruși (Sârbia, Muntenegru, Bulgaria, Rumelia) ar trebui să formeze o confederație balcanică.

Discursul acesta al dlui Grigorie Sturdza nu era destinat să producă efect numai în România. Era considerat și ca signalul unei acțiuni politice secrete dincolo de Dunăre.

La 5/17 Ianuarie 1880, dl Alexandru Beldiman, pe atunci girant al agenției româna diplomatice la Sofia, comunică într'un raport confidențial dlui B. Boerescu, ministru al afacerilor străine că discursul prințului Grigorie Sturdza fusese trimis în traducere franceză, prin intermediul unor persoane de încredere, prințului Alexandru al Bulgariei și prințului Milan al Sârbiei. Comunicatiunea se făcuse la Belgrad prin Sofia. O copie se înaintase de asemenea agentului diplomatic al Rusiei în Bulgaria.

Trimiterea discursului fu urmată de un memoriu secret asupra aceleai cestiuni, emanând și el dela prințul Grigorie Sturdza și destinat să pregătească căile pentru o acțiune comună a României, Sârbiei și Bulgariei în sensul unei confederații balcanice.

Aceste fapte, necunoscute publicului, sânt — afirmă dl Beldiman, — absolut autentice și raportul dlui Beldiman, în care ele sânt consemnate, trebuie să se găsească în arhivele ministrului de externe al României.

Acestea ar fi dar' originea ideii confederației balcanice în România.

CRONICĂ

M. S. Monarchul la Praga. M. S. Monarchul, însoțit de suita Sa militară și civilă, a sosit în 26 c. dimineața la Praga. Gara și toate străzile pe unde era să treacă Monarchul erau decorate și pline de luma. Sosirea trenului și descinderea Monarchului a fost primită cu urale nesfârșite. Întra întinpinarea M. S. Monarchului au eșit la gară contele Schönborn, ministru de justiție, contele Thun, locoșitor, principele Lobkovitz, president al adunării provinciale cehe (care acum s'a însănătoșat), Rummder, presidentul tribunalului, Stejskal, prefectul poliției, Scholtz, burgmaistru, Grüne, comandantul corpului de armată cu ofiierii, Zedwitz, presidentul comitetului de expoziție și alte persoane distinse din Boemia. M. S. Monarchul era îmbrăcat în haine de general, și îndată ce a descins din vagon, a dat mâna cu cele Thun, cu ministrul de justiție, cu comandantul corpului de armată. Burgmaistru Scholtz îi ținu apoi o cuvântare, în care l'a asigurat despre alipirea ne-strămutată a Boemiei către Tron. Burgmaistru l'a vorbit în limba germană și chehă. M. S. Monarchul a răspuns în aceleași limbi. Cu-

să trăească, să se desvoalte până la așa grad, că în România de ași întemeiară principate, care și ele mult timp (?) fiind sub stăpânirea ungurească se pot întârși și deveni statul independent român de ași.

Aceste, dragă Doamne, le scrie dl Moritz spre gloria poporului maghiar, liberal până la toleranță, care a binevoit a permite Vlăchilor să trăească, sub care „Brodnicii“ au înființat stat, și căror Români de ași, formați în stat independent, pot să le sărute mâna.

Biata simplicitate! Dar' chiar când ar fi adevărate, când ar avé base reale clădirile aceste moritiziste, și atunci numai pentru noi Români rezultă o glorie: chiar și sub nisce semibarbari cum au fost civilizatorii (!) de ași ai Orientului, — orient care n'are să treacă însă nici-odată mai departe de Crișuri, — noi ne-am putut susține, și din opincari și descuți ce am fost, am putut să devenim Români care au ași un regat, independent, liberal și respectat.

„Marinimia regilor nostri a dat bazele pe care s'au clădit principatele Moldovei și Munteniei“, — scrie „Kolozsvár“ ori mai exact — istoricul Moritz. Tot el se plânge apoi, că gratitudinea nu e un sentiment care aparține Românilor, că în genere popoarele, cu care Ungurii s'au purtat marinimoși, au fost ingrate.

Ne aducem aminte, că tot o foaie clujană se plângea zilele trecute de ingrati-tudinea noastră, și spunea, că Maghiarii au

vântarea Monarchului a fost salutăta cu strigate de hoce și slava. M. S. Monarchul ființă apoi în sala de așteptare a gării cerle, după care s'a început intrarea în Hradsin.

Dar Preaiință. M. S. Monarchul a dăruit din cassa Sa privată 200 fiorini pentru biserica greco-catolică din Ciachi-Gărbău, comitatul S.-Dobăca.

Archiducele Iosif în Timișoara. Ieri a sosit la Timișoara pentru a visita expoziția Archiducele Iosif. El a primit să fie găzduit în palatul episcopului catolic. Cu această ocaziune pompierii din tot Bănatul se vor aduna la Timișoara pentru a se presenta înaintea înaltului oaspe. Tot cu această ocaziune s'a desvilit și portretul Archiducelui, pus în sala cea mare a reuniunii pompierilor. Primarul Telbisz a ținut un discurs ocazional. Ași Archiducele vizitează expoziția și probabil că va lua parte la exercițiile de gală ce le vor face pompierii.

Din diecesa Caransebeșului. Lună în 9/21 l. c. sinodul protopresbiteral din Oravița a ales, scrie „Foia Diecesană“, de protopresbiter al tractului Oraviței cu unanimitate pe părintele administrator Alexandru Popoviciu.

— Aceiași foaie scrie, că comuna biserească din Valea-Boului cu ajutorul lui D-șeu a isbutit de a cumpăra o casă privată și a o adapta pentru școală; eară Lună în 9 l. c. sfințindu-se acest edificiu, s'a predat destinației sale. Actul sfințirii s'a îndeplinit, după s. liturgie, prin proson, dn protopresbiter tractual Andreiu Ghidiu, care la fine ființă o cuvântare ocazională aleasă. Tot așa cuvântă și asesorul consistorial ordinar dl Ioan Ionaș, care de asemenea venise spre a participa la festivitatea sfințirii. Fiind în această zi în Valea-Boului totdodată și ruga dela s. Maria-mică, atât la liturgie în biserică, cât și la actual sfințirii în școală a luat parte mult popor, precum și numeroși și aleși oaspeți din comunele vecine. La s. liturgie și la sfințirea școlii cântările îndatinate le-a executat corul vocal mixt, condus de învățătorul George Radulovicu. Acest cor, deși tinăr încă, promite a deveni unul dintre cele mai bune coruri populare, și de acum încă face onoare comunei și acelor demni bărbați, care au contribuit la înființarea lui.

Sciri din Arad. Preasfinția Sa părintele episcop al Aradului Ioan Mețian a plecat Sâmbătă la Bănat-Comlos, spre a efectua actual sfințirii bisericii de acolo. — Societatea de lectură a tinerimii dela institutul pedagogico-teologic din Arad s'a constituit în 12 Septembrie sub presiul dlui director seminarial Augustin Hamsea în următorul mod: De vicepresedinte s'a ales George Proca, cl. c. III; de cassar Silviu Bichiciuan, cl. c. III; de secretar Andreiu Horvath, cl. c. II; de notar Lazar Mutiu, cl. c. II; de vicenotar Iosif Ciorgariu, prep. c. III; de bibliotecar Nicolau Popescu, cl. c. I; de vice bibliotecar George Petrovici, prep. c. III. — În comisiunea literară s'au ales: Ioan Mău, Ioan Papp, cl. c. III; Traian Terebent, Laurențiu Toader, cl. c. II; Mihaiu Hașas, Liviu Rada-Stănescu, cl. c. I. — În comisiunea revisoară: Ioan Popovici, cl. c. I; Remus Bortos, prep. c. III; de controlor Roman Roman, prep. c. II.

Judecări de popor. Diarului „N. P. Journal“ i-se anunță din comuna Szulok un îngrozitor act al poporației ungurești de acolo. În noaptea de 19 spre 20 Septembrie st. n. doi locuitori de aici intrară în magazin de tutun al unui fabricant de acolo și furară câteva pachete mari de tutun. Ei însă au fost surprinși în timpul săvârșirii faptei de către vecinii din apropiere. Aceștia îi prinseră și îndată constituiră un tribunal statar, care-i osândi la moarte. Nefericiții

foșt prea toleranți cu naționalitățile, ba au pus în direcțorii mari chiar prin secolii trecuți Croați, Sârbi, Germani etc.

Lucrurile nu se vor fi petrecut tocmai așa! Maghiarii nu din toleranță, ci din lipsă au pus în funcțiuni înalte, — ca Bani în Croația, palatini ș. a. — pe Sârbi, Croați ori Germani, astfel la 1272 a fost palatin sârbul Belus, la 1289 Bulgarul Myze, la 1456 Croatul Gara, după-cum a fost Slav principele Ardealului Stibor, Frangepan și Zrinyi au fost Croați, Cillej German ș. a. m. d., nu de dragul ce-l avea însă Ungurii pentru ei, ci pentru-că se impuneau prin stările de lucruri de atunci. Croația se alăturase ca regat la Ungaria, deci cu autonomia ei separată, cu guvernul ei național, — ear' Germanii fuseseră chemați în Ungaria anume ca să-i mai cioplească pe Maghiari, se făcea o tulburare în Croația, ori în părțile locuite de Sârbi, de sigur că nu Maghiarii erau chemați a merge să facă pace. Și-apoi bărbații de celelalte naționalități erau mai isteți, sefiau toate limbile, până-ce aristocrațiunea maghiară era atunci ca și acum, ba mai indolentă, incapabilă de a face o treabă cum se cade.

Deci dacă de toleranță se poate vorbi, apoi aceasta de sigur nu Ungurii o pot face, ci naționalitățile, din a căror îngăduire Ungurii au ajuns acolo unde sânt ași, și unde voese să se mențină cu forța, ear' ca se arete că au și drepturi vechi la acest titlu, falsifică istoria. Ioan Russu Șiriami.

culpabili au fost spânzurați de grințile magazinului de tutun. Când îi creșură că sânt morți, îi luară jos și îi aruncară într'o groapă. Unul dintre aceștia fu găsit a doua zi mort, dar' celalalt jumătate mort. Tribunalul din Szigetvár a pornit cercetare criminală în contra acestora, care au osândit la moarte pe cei doi culpabili.

Trecere religioasă senațională. Renumitul profesor de dreptul roman dela universitatea din Lipsca, pandectistul Windscheid, precum raportează „Rh. W. Volkszeitung“, a trecut din incidentul expunerii „tunicet sântă“ în Trier dela catolicism la protestantism. Această trecere religioasă face senație cu atât mai mare, cu cât profesorul Windscheid se trage din o familie renană foarte catolică.

Vânătoare de urși. În curând mai mulți aristocrați din Austria și Franca vor aranga în munții nostri, prin apropierea Sibiuului și Făgărașului, o vânătoare de urși.

Un criminal. Săptămăna trecută a fost adus în închisoarea Sibiului tinerul Atkány István, de origine din Ciongrad, care și-a omorât pe tatăl seu în comuna Tălmăciu, comitatul Sibiului.

D'ale țiaristecii maghiare. În urma morbului de care suferă redactorul actual al lui „Kolozsvár“, Petely István, conducerea acestei foi va fi încredințată lui Ürmösy Miklos.

Falsificatori. La Vászáros-Dom s'a dat de urmele unei bande de falsificatori. Ei au falsificat bancnote. Unul dintre ei era atât de abil, încât în cinci minute fabrica 1600 fl.

Sinucidere. Din Káptalanth, comitatul Zala, se scrie, că un țeran de acolo, Angyan János, deși destul de bogat, mai zilele trecute s'a apucat să furé porumb. Prins fiind, el a fost condamnat și, se înțelege, batjocorit de săteni. Împrejurarea aceasta l'a adus la așa grad de desperare, că a plecat de acasă cu fiul seu de patru ani, ca să se omoare împreună. Ajungând la o fântână, el a întrebat pe copil: „Vrei tu să mori?“ Băiatul a răspuns: „Dacă te omoari și d-ta, vreau și eu!“ Atunci Ungurul își aruncă băiatul în fântână și sări apoi și el. Băiatul se îneca, el însă nu, deoarece ce apa nu era atât de mare, ca să treacă peste el. Urindu-i-se cu apa cât puțin să înghiță pentru a se omoari, Angyan eși din fântână, se duse spre pădure, unde întâlni pe soția lui desperată. Îi spuse ce a făcut. Până-ce soția alergă să scoată din fântână copilul, băiatul ei se spânzură de un arbore din pădure.

Răsbunare ciudată. Oare-cine voinde să răsbuna pe mai mulți țerani din Breznobánya, s'a dus la câmp și a tăiat limbile la 12 cai ai țeranilor de acolo. Toți caii s'au prăpădit.

Înșelatori la joc. Doi înșelători la joc de cărți, — sipista, cum le dăce în Budapesta, — au pus mâna acolo pe un student universitar din străinătate, cu numele Forstmann, și i-au câștigat 450 fiorini. Străinul, bânind că l'au înșelat, a chemat poliția, care a arestat pe cei doi șarlatani, Lax Samu și Weidlich Ignatz, cunoscuți în destul poliției din Budapesta.

Omor. Din Kézdi-Vásárhely se scrie că în riul Vereszid de acolo s'a găsit cadavrul unui om, care de sigur a fost omorât, deoarece pe corp se vedé o mulțime de urme de răniri. Făcându-se o cercetare s'a aflat, că el e un țeran din Lemhény, tată a patru copii.

Cutremur de pământ. Un cutremur tare de pământ s'a simțit Joi la Gmünd, în Carinthia. S'au simțit două loviturii. Nici o pagubă nu s'a cauzat însă.

Cultul kossuth-ist. Dacă va mai trăi, în anul viitor implinesce Kossuth 90 ani. În cercurile kossuth-iste însă chiar de acum se fac preparative pentru o demonstrațiune monstră ce are să se facă atunci în toată țeara. Între altele, Maghiarii vor să cumpere la Dabas, în comitatul Pestei, o moșie exilatului guvernator, care se scie că în prezent luptă cu greutate materiale.

Corb alb. Dilele aceste s'a împușcat la Murész-Osorheiu un corb alb, va să dăce raritate mare.

Boala contelui Taaffe, despre care a cerut informațiuni telegrafice și M. S. Monarchul, e staționară. Ministrul president trebuie să fie cu cea mai mare pază, pentru-ca să nu capete risipela la cap (orban). Ministrul de răscola Bauer a fost alaltăieri în persoană să întrebe de sănătatea contelui Taaffe.

Sciri din Bucovina. Comitetul societății „Concordia“ a luat hotărîrea, de a ține de aci înainte câte două ședințe pe lună și anume în cea dintăiu Lună după prinsă a fiecărei luni și apoi din aceste Luni în patrusprezece zile, todeuna la oarele 6 seara. O ședință extraordinară, scrie „Gazeta Bucoviniei“, va ține comitetul Mercuri în 30 Septembrie n. la 6 oare seara. La ordinea zilei vor fi mai multe obiecte foarte interesante.

— Instalarea rectorului la universitatea din Cernăuți se va sârba în anul acesta în 5 Octombrie a. c. n., deoarece ce ziua de 4 Octombrie e cade tocmai într'o Duminecă. Programa despre prelegerile dela universitate pe semestrul de iarnă anul 1891/92 este deja edată. Profesorul Dr. W. Wolan nu va prelege în semestrul acesta, ear' cu privire la prelegerile din dreptul canonic și din statistica până acum încă nu s'a făcut nici o dispozițiune.

— După-cum aflăm, scrie confratele nostru bucovinean din foaia oficială a guvernului țerii, ministrul de culte și instrucțiune publică a numit pe următorii inspectori școlari districtuali: Pentru districtul școlar al Sucevei pe Ioan Chodakowski, învățător în Gurahumorului; pentru districtul Rădăuților inspectorul școlar districtual Zaharie Maieran; pentru districtul Cernăuților pe inspectorul școlar George Zankowski; pentru districtul Siretului pe învățătorul Leontie Pădure și pentru districtul Storjineului pe învățătorul Emilian Popovici.

Sinuciderea unei artiste. Maria Wilt, vestita cântăreată dela Curte, după soirile ce sosesc, s'a sinucis Joi după amiazi la 4 oare în Viena. Ea s'a sinucis de sigur într'un moment de alienațiune mentală și într'un mod groasnic: sărind din etajul al patrulea al casei Zwekel, de pe Wollzeilen. Înainte de a se urca sus și a sări jos, portarul acelei case spune, că s'a plimbat foarte mult pe dinaintea casei, vorbind tare agitată cu un tiner. Se pretinde, că ea a nebunit din cauza amorului, pe care cu toate că era trecută peste vîrsta de 50 ani, totuși îl nutrea pentru un student universitar, ear' alții dăce că din cauză că și-a perdut vocea. Faptul e, că nimenia nu se îndoesce că ea s'a sinucis ca nebună. S'au găsit la ea 1200 fiorini și foarte multe giuvaericeale, deoare-ce aproape toate giuvaericeale ce a avut și-le-a pus pe sine. Artaista era de altfel de timp mai îndelungat supravegheată de medici în sanatoriul Lainz. După ea a rămas o avere mare. Moartea ei a impresionat adună publicul vienez, care o admira pentru arta sa.

Atentat anarchist. Diarul „Wiener Tagblatt“ scrie, că lângă Süßenbrunn s'a făcut un atentat cu scopul de a face să deraleze trenul accelerat, care mergea spre Cracovia. Noroc că picherul a observat că șinile sânt rupte și a putut da astfel la timp signal pentru oprirea trenului. Se dăce că atentatul a fost săvârșit de anarhisti. Treișeci de detectivi sânt trimiși în urmărirea criminalilor.

Regina României. Cetim în „Timpul“: Mercuri, 11 curent, M. S. regele împreună cu principele și principesa de Wied și toată suita Maiestății sale au prânzit la M. S. regina Italiei în castelul Alteiei Sale Regale ducese de Genova, mama reginei, la Stresa. M. R. regina a convorbit foarte grațios cu fiecare din suită. La oarele 10 M. S. regele s'a întors la Pallanza.

— Doamna Bengescu, doamna de onoare a M. S. reginei, care se află la o stațiune balneară din Germania, a fost invitată să se ducă la Pallanza pe lângă M. S. regina.

Căsătoria mostenitorului tronului României. Cetim în „Timpul“: Sgomotul despre o apropiată căsătorie a A. S. R. principelui Ferdinand ia din țăi în țăi mai multă consistență. Proiectul de căsătorie este definitiv hotărît de augusta familie a A. S. R.

13 Septembrie. În memoria zilei de 13 Septembrie 1848, data memorabilă în care două sute de pompieri români s'au bătut cu eroism contra armatei turcesce care vrea să ocupe Bucureștii, „Românul“ a eșit în număr festiv, tipărit cu albastru aducând articoli asupra acestei însemnate zile și dând numele eroilor căpitan Zagănescu, locotenent Dănescu, sublocotenentii Focescu, Stărotescu și Dincă, ofiierii care au comandat pe bravi pompieri în acea memorabilă zi.

Foile unguresci și congresul studenților. Am vorbit într'un articol de fond al diarului nostru, cât de răutăcioase sânt foile unguresci față cu congresul studenților Români, și ce scrii tendențioase au publicat despre congres. Virf la toate pare a pune „B. Hirlap“, care scrie că „Liga“ (?) a ținut congres la Giurgiu, că studenții români au invitat la acest congres al Ligei pe studenții sârbi, bulgari și greci, pentru a prânzi împreună în onoarea Rușilor... Ceea-ce e mai nostim e că foia ungurească spune, că „agitatorul Lucaci Vasile aprobă și el aceste sârbari rusești“... Ungurii nu vedé pe niciări altceva decât membrii Ligei, cari împreună cu agitatorii daco-români fac jocul Rusiei.

Sciri școlare din București. Dl Odobescu, profesor la facultatea de litere și membru în consiliul permanent de instrucție, pe ziua de 1 Octombrie este numit director al școlai normale superioare, în locul dlui Chintescu, profesor universitar, numit membru în consiliul permanent.

— Sântem informați, scrie „Naționalul“, că dl P. Poni, ministrul cultelor, pentru a da o justă satisfacțiune opiniei publice, a depărtat din serviciul tehnic Jidanii ce se străcuraseră în acel serviciu.

Studenții la Curtea-de-Arșes. Delegația studenților greci, împreună cu mai mulți studenți români, au plecat la Pitesci și de acolo la Curtea-de-Arșes, spre a vedé catedrala de acolo, mărețul monument al lui Neagoe Basarab. Speșele acestei excursiuni vor fi plătite de către un anonim.

Sciri militare din România. Ministrul de răscola român a luat deciziunea, ca pe viitor tinerii care beneficiază de un serviciu redus de 6 luni, pot fi înaintați la gradul de sublocotenent în rezervă fără a fi avut gradul de caporal sau sergent; dar' nimeni nu poate fi numit caporal sau sergent, dacă nu a făcut în activitate stagiul de cel puțin șese luni, prevăduț de lege pentru aceste grade.

Sciri literare. Tragedia in cinci acte „Radu dela Afumati”...

Dilele aceste va esi de sub tipar in Bucuresti editia II. a scrierilor in prosa ale lui Eminescu...

Logodna regelui Serbiei. Agentia „Wolf” depezeaza din Berlin cu data de 25 c. n. ca in curand si cu siguranta se va serba logodna regelui Alexandru I. al Serbiei...

Foamea groasnică din Rusia. Foamea a ajuns atat de grozava in Rusia, incat sate intregi mor de foame...

Explosie pe vapor. Din Anvers se scrie, ca facand explozie cazanul vasului „Leopold II.”...

Tragedia inspăimântătoare. Intreg oraşul Milano a fost alarmat de următoarele lucruri întâmplate acolo: Petro Boldorini, comerciant, a împuşcat pe cumnatul seu...

Yachtul unui nabob. Vanderbilt, cel mai bogat American, şi-a construit acum de curand un yacht de 500 tone. El este un capo d'operă ca artă şi putere...

Doliu în familia Ţarului. Marea principesă Alexandra, cunata Ţarului, a murit la 23 Septembrie lângă Moscova, la Ilincoi. Decedata a fost fiică a regelui Greciei...

Brosură confiscată. Poliţia parisiiană a confiscat la 25 l. c. o broşură răsboinică. „La guerre de Montagne”...

Sinuciderea lui Balmaceda. Despre modul cum s'a sinucis Balmaceda, fostul president al republicii Chili, foile americane publică următoarele detalii: Fostul president a părăsit oraşul Santiago la 29 a lunii trecute...

Incendiu mare. Din New-York se telegrafează, ca un mare incendiu e în pădurile din Henkly. Oraşul Fynlaison s'a pustiit şi sânt temeri să nu ardă şi Sanston...

Executarea unui muribund. La San Josef, în Missouri (America) a fost condamnat la moarte individul Ludovico Bulling, care şi-a omorât pe maică-sa. Înainte de a fi spânzurat însă, el şi-a tras două gloanţe, ceea-ce auşind procurorul, a dat ordin ca criminalul să fie grabnic spânzurat...

VARIETĂŢI.

(Electricitate în loc de bici.) Se anunţă din America, că s'a găsit o nouă aplicare a electricităţii.

Eată de ce e vorba: Se aplică şi cailor de călărit şi celor dela trăsuri un aparat care dispensează de conducător de usul hăţurilor, pentru minarea lor.

Poţi, apăsând pe un buton, să faci să meargă la dreapta, la stânga, în trap, în galop, să sară peste stavilare etc.

Prin acest aparat se pot evita accidentele, moderându-se iritaţia perivoasă a cailor.

Din public.*

Mulţumită publică.

Subscrisul, în numele comunei bisericesci gr.-or, din Sara-Vale, prin aceasta viu a aduce cea mai profundă mulţumită pentru consătenilor nostri Lazăr Vernica şi Nicola Chita, care din indemu propriu, dimpreună cu sofiile loc, au binevoit a dona pe seama sfinţitei noastre biserici câte un prapor; şi pentru care faptă creştinească, exprimându-le şi pe această cale mulţumirile noastre, rog pe Dumnezeu milor şi al îndurărilor să le răsplătească în miiit fapta-le nobilă, deamă de imitat.

Sara-Vale, în 12 Septembrie 1891.

Pentru comitet:

Nicolae Chita m. p., preşed. comitetului parohial.

* Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacţia nu primesce răspunderea.

POSTA ULTIMA.

Berlin, 26 Septembrie n. Din incidentul trecerii sale prin Berlin, Ţarul a adresat rugarea, ca trecerea să fie considerată de curat privată, fiind reclamată refintorcerea sa imediată la Moscva în urma unui cas de jale (moartea mării principese Alexandra). De aceea se roagă să nu se facă nici o primire oficială, căci numai după desosire va pleca mai departe. Seara la oarele 10 părechia imperială rusească a sosit aicea. Primirei oficială nu i-s'a făcut. După-ce au luat tea în salonul de curte al gării, au plecat din gara de Settin la Moscva.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Jászberény, 28 Septembrie n. În darea de seamă cătră alegători contele Apponyi a accentuat, că se va opune cu toate mijloacele direcţiei de a voi să se îmbunătăţească scăderile actualei conduceri politice prin împedecarea libertăţii vorbirii. Într'un discurs mai lung a atacat apoi cu asprime procedura lui Szapáry. El crede că guvernul nici la presentarea proiectului comitatens, nici mai târziu nu a fost lămurit asupra principiilor fundamentale ale reformei ce a întreprins. Vorbitorul şi partidul seu cu cea mai mare bunăvoinţă în interesul principului au spriginit proiectul defectuos al guvernului şi au încercat atoev, să se basa acestuia reforma în adevăr ce se realizeze. Nu poate nega, că o parte a partidului guvernamental a lucrat pe faţă şi onest în interesul reformei, însă oamenii, care au în vedere regimul personal, au sacrificat reforma unor consideraţiuni personale de nimic. Proiectul votat în casa deputaţilor compromite opera reformei, pentru-că voese să inarticuleze în lege o idee, care multă vreme încă va sta în contradicere cu raporturile reale. Vorbitorul speră, că se va restabili eără tovrăşia cu stânga extremă, deşi membrii acestui partid îi sânt adversari principali. Însă el nici transacţiunea din 1867, nici opera reformei nu le vede mai periclitare decum le-a compromis guvernul. La sfârşit dăce, că are încredere în viitor, căci silinţa sa de căpetenie nu va fi să se fie timp mai scurt sau mai lung ministru, ci să se fie bărbat de stat, aşa cum are să se fie bărbat de stat maghiar.

Bibliografie.

Manual şcolastic aprobat. Gramatica limbii maghiare, curs teoretic şi practic pentru clasele gimnasiale şi pentru privaţi, de Octavian Baritsiu, profesor gimnasiai în Năsăud. Ediţiunea IV. Editor şi provădător I. Stein. Cluj, 1886. Preţul 1 fl. Această carte fu aprobată din partea ministerului reg. ung. de culte şi instrucţiune publică sub nr. 18.450 din 1890.

„Foaia Ilustrată”. Apare în editura „Institutul Tipografic” în fiecare Duminecă. Redactor Dr. D. P. Barcianu. Anul I. Nr. 37 dela 15/27 Septembrie 1891 are următorul cuprins: Afrodita. O povestire din vechia Elada. De Ernst Eckstein. Tr. din nemţesce. (Urmare.) — Rosa sau trandafirul. Prelucrare după P. R. Retziss din „Pharmaceutische Post”, de I. P. Zeteganul. (Urmare şi fine.) — Un lucru cu haz. (Cu ilustraţiune.) — Literatură şi sciinţă. — Teatru, musică şi arte peste tot. — Cronică săptămăni. — Ghicitoră. De I. Hora. — Corespondenţa foii.

„Foaia Diecesană”. Organ al eparchiei gr.-or. române a Caransebeşului. Apare în fiecare Duminecă. Redactor Ioan Ionaş. Anul VI. Nr. 37 dela 15/27 Septembrie 1891 are următorul cuprins: Partea oficială: Explicarea faptelor sfinţilor apostoli. De Mihai Juica, preotul Sređitei-mici. (Urmare.) — Deputaţiunea bisericii ortodoxe române la Maiestatea Sa. — O călătorie în satele romănesci din Istria. De Teodor Burada. (Urmare.) — Adunarea generală a „Reuniunii învăţătorilor romăni din diecesa Caransebeşului”, ținută în Biserica-Albă la 29 şi 30 August a. c. — Instrucţiune practică despre purtarea socotelilor şi administrarea averilor bisericesci. De Traian Barzu. (Urmare.) — Varietăţi. — Bibliografie.

„Biserica şi Şcoala”. Foaie bisericască, şcolastică, literară şi economică. Apare în fiecare Duminecă în Arad. Redactor Augustin Hamsea. Anul XV. Nr. 37 dela 15/27 Septembrie 1891 are următorul cuprins: Organismul bisericii şi factorii care-l constituiesc. — Îngrijirea preotului pentru desvoltarea morală a poporului. De Augustin Hamsea. (Urmare şi fine.) — Epistolele parohului bătrân. — Pentru-ce e şcoala. De I. Grosorean. — Lacrima la moartea decedatului amic şi frate Aurel Givulescu, cleric absolut. De D. Voniga, cleric absolut. — Diverse — Concurs.

„Familia”. Apare în fiecare Duminecă în Oradea-mare. Proprietar, redactor şi editor Iosif Vulcan. Anul XXVII. Nr. 37 dela 15/27 Septembrie are următorul cuprins: Seara. Poesie. De Traian H. Pop. — Drac bălţat. Farsă de Gr. Mărunţeanu. — Jertfa de sine. Piesă de Eugen Scribe. Trad. de N. A. Bogan. (Urmare.) — Cum trebuie să se nutrească copiii. Trad. de Plotina I. Furtună. (Urmare şi fine.) Jean. De Dimitrie Teilor. — Cănele fidel. (Cu ilustraţiune.) — Bonboane. — Literatură şi arte. — Teatru şi musică. — Biserici şi şcoala. — Ce e nou? — Oglinda lumii. — Moda. — Staturi igienice. — Posta redacţiunii. — Călindarul săptămăni.

LOTERIE.

Tragerea din 26 Septembrie st. n.

Viena: 5 45 18 40 82 Timişoara: 65 7 20 27 28

Călindarul zilei

17/29 Septembrie 1891.

Italian: Sofia. Gregorian: Michael Ar. Soarete: răsare 5,16; apune 5,14

Buletin meteorologic.

Sibiul, 28 Septembrie n. 6 oare dimineaţa.

Table with 4 columns: Presiunea atmosferică, Temperatura, Maximul şi minimul temperaturii, Direcţia vântului.

Din ţeară 26 Septembrie n. 7 oare dimineaţa

Table with 4 columns: Staţiunile, Presiunea atmosferică, Temperatura, Vântul.

Sosiţi în Sibiul.

La 28 Septembrie n. Hotel „Nourthrop”. Zell., cu soţia, din Sibiul. Schweizer şi Weiss din Viena, L. Grünberger şi Kahn din Budapesta, Scheinberger din Arad, comercianţi.

Economie.

Denunţarea convenţiei comerciale dintre Austro-Ungaria şi Serbia. La 7 Septembrie a. c. guvernul sârbesc a denunţat convenţia comercială încheiată cu Austro-Ungaria la 16 Sept. 1882 şi, după-cum aflăm din „Neues Pester Journal”, cu această ocazie a exprimat dorinţa de a începe numai decăt negocierii pentru înnoirea convenţiei. Se dăce, că negocierile în chestiune vor ave loc în München.

Convenţiile comerciale cu Italia şi Elveţia. Din München se depezează cu data de 26 l. c. n.: „Allgemeine Zeitung” află din cel mai bun sorginte, că din partea delegaţilor germani se nutreşte speranţa hotărâită, că cel mai târziu până la finea lui Noemvrie se vor pute presenta Reichstag-ului convenţiile comerciale încheiate cu Austro-Ungaria şi Italia, precum şi cu Elveţia.

Starea băncii austro-ungare la 23 Septembrie n. Circulaţiunea bancnotelor 443,329.000 fl. (— 3,627.000 fl.), tesaurul de metal 244,901.000 fl. (+ 28.000 fl.), portofoliul 181,103.000 fl. (— 1,814.000 fl.), lombardul 24,584.000 fl. (— 277.000 fl.), rezerva bancnotelor scutită de dare 11,363.000 fl. (+ 3,323.000 fl.).

Venitele căilor ferate ungare. După „Neues Pester Journal”, căile ferate ungare au produs în August a. c. un venit de 8,346.084 fl. În primele opt luni, adecăt dela 1 Ianuarie până 31 August a. c. venitul produs s'a urcat la 53,928.017 fl., mai mult cu 701.293 fl. ca în acelaşi period al anului trecut.

Piaţa cerealelor din portul Brăila.

Operaţiile efectuate în 12 şi 13 Septembrie v. 1891.

Marchetto lui G. Mendl, fasole 2050 hect., 15.80 lei. Christoveloni lui G. Mendl, fasole 2100 hect., 16.25 lei. Dreifus I. lui Dreifus freres, seacă 7000 hect., 14.— lei. Brociner lui Vechsler, seacă 720 hect., 12.95 lei. Marghiloman lui I. Dreifus, meiu 2500 hect., 7.20 lei. Marghiloman lui Vechsler, porumb 3600 hect., 9.60 lei. Cottis lui Fr. Dimitriu, grâu 2500 hect., 12.90 lei. Marghiloman lui A. Verona, grâu 1100 hect., 13.80 lei. Marghiloman lui A. Verona, grâu 1700 hect., 14.25 lei. Caţca lui Kirschen, grâu 8000 hect., 14.12 1/2 lei. Bach lui G. Nicolopulo, orz 3500 hect., 7.40 lei. Silberstein lui Mornand, orz 2000 hect., 6.40 lei. Marghiloman lui Etlinger, orz 1300 hect., 6.62 1/2 lei. Vasmagidi lui Feitler, orz 2200 hect., 6.75 lei. Fulga lui Feitler, orz 5000 hect., 7.05 lei. I. Petcu lui Wolff, orz 1900 hect., 7.20 lei. Bach lui Schmirer, orz 2100 hect., 7.25 lei. Perlea lui I. Dreifus, orz 720 hect., 8.60 lei. Perlea lui Dreifus freres, grâu 6.85 hect., 12.30 lei. Perlea lui Dreifus freres, grâu 130 hect., 12.— lei. Perlea lui Millas, grâu 1000 hect., 13.— lei. Perlea lui Vechsler, ovės 10,000 hect., 10.30 lei.

Preţul mărfurilor.

Piaţa din Făgăraş, 25 Septembrie. Grâu hectolitrul fl. 6.50 până fl. 7.50, grâu mestecat fl. 5. până fl. 6.—, seacă fl. 4.80 până fl. 5.50, cucuruz fl. 3.50 până fl. 5.—, ovėsul fl. 2.— până fl. 2.30, orzul fl. 3.80 până 4.25, sēmēnţa de cânepă fl. 6. până fl. 7.—, sēmēnţa de in fl. 8.— până fl. 9.—, fasolea fl. 4.50 până fl. 5.—, mazărea fl. 5.— până fl. 6.—, linteia fl. 5.— până fl. 9.—, cartofii fl. 1.— până fl. 1.20, mlaialul fl. 8.— până fl. 9.—, seu brut 100 chilo fl. 22.— până fl. 23.—, lumini porce de seu — până fl. 40; unsura de porc fl. 65 până —, slănina fl. 52.— până fl. 56, cânepa fl. 30.— până 35.—, un chilo carne de vită 36 până 40 cr., carnea de vşel 32 cr. până 36 cr., carnea de porc — până 40 cr., carnea de berbec — până 28 cr, ouă 4 cu 10 cr.

Piaţa din Braşov 25 Septembrie. Grâu frumos hect. fl. 8.—, de mijloc 7.50, mai slab 6.90, grâu mestecat fl. 4.8, seacă frumoaşă fl. 6.—, de mijloc fl. 5.80, mai slab —.—, orz frumos fl. 4.50, de mijloc 4.50, ovės frumos fl. 2.40, de mijloc 2.30, cucuruz fl. 5.—, mlaialul fl. 4.50, mazărea fl. —, linteia fl. 16, fasolea fl. 5.—, sēmēnţa de in fl. 9.50, sēm. de cânepă fl. 5.60, cartofii fl. 90.—, carnea de vită p. chilo 48 cr., carnea de porc 48 cr., carnea de berbec 24 cr.

Tirgul de rimători în Steinbruch. In 22 Septemvri. n. s'au notat: unguresci bătrâni grei — cr. până — cr., unguresci grei tineri 48— cr. până 48 1/2 cr., de mijloc 49— cr. până 49 1/2 cr., rom. 50— cr. până 51— cr., marfă ţărănească grea — cr. până — cr., de mijloc — cr. până — cr. Bakoară 49— cr. până 51— cr., romănesci, de usor-ai, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito usori — cr. până — cr., transito sârbesci grei 47— cr. până 48— cr., transito de mijloc 47— cr. până 48 cr., transito usori 48 — cr. până 48 1/2 cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 26 Sept. n. 1891

Table with multiple columns: Săminte, Qualitatea per Hect., Preţul per 100 chilogr., etc. Includes items like Grâu, Băntănos vechiu, etc.

Cursul pieţei din Sibiul.

Din 28 Septembrie n. 1891.

Table with 3 columns: Hartie-moneti română, Lire tunecă, Ruble ruseşti, Camp, vând, etc.

Bursa de Budapesta.

Din 26 Septembrie n. 1891.

Table with 2 columns: Renta de aur ung., Impmuntul căilor ferate ung., etc. Includes financial data for various bonds and currencies.

Bursa de Viena.

Din 26 Septembrie n. 1891.

Table with 2 columns: Renta de aur ung., Impmuntul căilor ferate ung., etc. Includes financial data for Vienna market.

Bursa de Bucuresti.

Table with 2 columns: Renta rom. per 1875, Renta română amort., etc. Includes financial data for Bucharest market.

Pentru redacţiune responsabil: Andreiu Balţeg.

